

RABBIS WHO KILL WITH THEIR EYES

Rabbi Elliott Karstadt

Babylonian Talmud, Eruvin 21b

Raba interpreted: What [can be derived from] what is written: And more than these, my son, be careful, the making of many books [is without limit, and much study is wearying to the flesh] (Ecc. 12.12)?

My son! Be more careful of the words of the scholars/scribes than the words of the Torah.

For the words of Torah include positive and negative [commandments], but [when it comes to] the words of the scribes - anyone who transgresses against the words of the scribes will be liable for death.

[This is] lest you say: If they [the words of the scribes] have substance, why are they not written? Scripture says: the making of many books is without limit and much study is wearying to the flesh (Ecc. 12.12).

Rav Pappa, son of Rav Aḥa bar Ada said in the name of Rav Aḥa bar Ulla: This [i.e. the latter part of the verse above?] is to teach that anyone who mocks the words of the Sages is punished by boiling excrement.

Raba challenges it: Who wrote 'mocks [*la'ag*]'? It is written 'studies [*lahag*]'! Rather, anyone who studies them tastes the flavour of flesh.

דרש רבא: מאי דכתיב ויתר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה וגו'.

בני! הזהר בדברי סופרים יותר מדברי תורה.

שדברי תורה יש בהן עשה ולא תעשה ודברי סופרים - כל העובר על דברי סופרים חייב מיתה.

שמא תאמר אם יש בהן ממש מפני מה לא נכתבו - אמר קרא עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגעת בשר.

אמר רב פפא בריה דרב אחא בר אדא משמיה דרב אחא בר עולא: מלמד שכל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת.

מתקיף לה רבא: מי כתיב לעג? להג כתיב! - אלא: כל ההוגה בהן טועם טעם בשר.

Babylonian Talmud, Gittin 57a

He [Onkelos] went [and] raised up from the dead the sinners¹ of Israel by necromancy.

He said to him: Who is important in that world?²

He said to him: Israel.

[Onkelos asked:] Should I join with them?

He said to him: Seek their good [and] do not seek their harm, [for] anyone who touches them is like touching the pupil of his eye.

He said to him: What is that man's punishment?

He said to him: boiling excrement, as Mar said: Anyone who mocks the words of the Sages will be punished by boiling excrement.

Babylonian Talmud, Sanhedrin 99b

Apiqoros.

Rab and Rabbi Ḥanina both said: 'This is one who denigrates a torah scholar.'

Rabbi Yoḥanan and Rabbi Yehoshua ben Levi said: 'This is one who denigrates his fellow in front of a torah scholar.'

אזל אסקיה בנגידא לפושעי ישראל

א"ל: מאן חשוב בהוא עלמא?

א"ל: ישראל.

מהו לאדבוקי בהו?

א"ל: טובתם דרוש, רעתם לא תדרוש, כל הנוגע בהן כאילו נוגע בבבת עינו.

א"ל: דיניה דהוא גברא במאי?

א"ל: בצואה רותחת; דאמר מר: כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת.

אפיקורוס.

רב ורבי חנינא אמרי תרוייהו: זה המבזה תלמיד חכם.

רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי אמרי: זה המבזה חברו בפני תלמיד חכם.

¹ Although it literally says 'sinners' in the Vilna printing, the Venice printed edition has ישו ('Jesus'), as does MS Munich 95. MS Vatican 130 goes further, with ישו הנוצרי ('Jesus the Nazirite'). This would suggest that the printed version that has come down to us has been redacted by the censor.

² I.e. in the world to come.

Babylonian Talmud, Sanhedrin 100a

Rabbi Yirmiyah was sitting in front of Rabbi Zeira, and as he sat he was saying:

יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא, ויתיב וקאמר:

[In the] future, the Holy Blessed One will cause a river to flow from the Holy of Holies, and upon it [i.e. on its banks] will be [many?] varieties of fine fruit,

עתיד הקדוש ברוך הוא להוציא נחל מבית קדשי הקדשים ועליו כל מיני מגדים,

as it is written: 'And upon the river shall arise on this bank and the other every tree for food, whose leaf shall not wither, and whose fruit shall not be exhausted. Every month it will bear fruit for the first time, because its water comes out from the sacred place. Its fruit will be food, and its leaves for medicine' (Ez. 47.12).

שנאמר ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש [המה] יוצאים והיה פרו למאכל ועלהו לתרופה.

A certain elder³ said to him: 'Well said! And so said Rabbi Yoḥanan.'⁴

אמר ליה ההוא סבא: יישר. וכן אמר רבי יוחנן (יישר).

Said Rabbi Yirmiyah to Rabbi Zeira: Is this not similar [in] appearance to irreverence?

אמר ליה רבי ירמיהו לרבי זירא: כי האי גונא מיחזי אפקרותא?

He [Rabbi Zeira] said to him [Rabbi Yirmiyah]: [But] he was surely supporting you!

אמר ליה: הא [האי] סיועי קא מסייע (ליה) ⁶ [לך].⁷

Rather, if you have heard of something, you have heard this:

אלא אי שמיע לך - הא שמיע לך:

Rabbi Yoḥanan was sitting and interpreting: [In the] future, the Holy Blessed One will bring precious stones and gems that are thirty cubits by thirty, and He will make a hole in them ten [cubits] by twenty high, and he shall cause them to stand at the gates of Jerusalem.

כי הא דיתיב רבי יוחנן וקא דריש: עתיד הקדוש ברוך הוא להביא אבנים טובות ומרגליות שהן שלשים על שלשים אמות, וחוקק בהם עשר ברום עשרים, ומעמידן בשערי ירושלים,

³ The root ב.ג.ו. is generally translated as 'elder' or 'old person', but also means 'to drink freely' (see: Jastrow, *Dictionary*, p. 948). Could it be that the person cheering on Rabbi Yirmiyah is actually drunk?

⁴ The printing of the Vilna edition actually has וכן אמר רבי יוחנן יישר, but later editions ascribe the repetition of the word יישר to a printer's error. If we were to read it as printed, it would change the meaning rather drastically. Rabbi Yoḥanan was of the second generation of Palestinian Amora'im (Strack and Stemberger, p. 86). Rabbi Yirmiyah was a student of Rabbi Zeira, who was a third-generation Babylonian Amora who moved from Babylonia to Palestine, and Rabbi Yirmiyah was one of his students and inherited from him the position of *Rosh Yeshivah* in Tiberias (Strack and Stemberger, pp. 90, 93). Thus, it is possible that an elder sitting in the study house may have remembered what Rabbi Yoḥanan had said, though it is less likely that Rabbi Yochanan was there to hear it himself. Rashi appears to be very firm that the meaning is that Rabbi Yochanan had previously taught the same as Rabbi Zeira, and states that: 'we have never learned: "And Rabbi Yoḥanan said, well done!"' (Rashi commentary on *b.Sanhedrin* 100a:

(כדברך, ור' יוחנן נמי הכי קאמר כדאמרת, מפי רבי, ולא גרסינן וכן אמר ר' יוחנן יישר - אמר ליה ההוא סבא יישר וכן אמר ר' יוחנן

⁵ Added by later editors of the Vilna edition.

⁶ Later editors of the Vilna edition suggest that this should be corrected to לך, since it is assumed that Rabbi Yirmiyah is the one who feels insulted. However, ליה would make sense, if the person who is perceived to be insulted is either Rabbi Yochanan or the certain elder.

⁷ Added by later editors of the Vilna edition.

As it is written: 'And I shall make rubie[s] your pinnacles and carbuncles your gates' (Is. 54.12).

A certain student sneered at him [Rabbi Yoḥanan] [and] said: 'Presently we do not find [precious stones and gems] the size of a bird's egg - will we really find [them] as large as [you say]?'

Sometime later, he [the student] sailed out to sea, [where] he saw ministering angels cutting precious stones and gems [of such a size].

He said to them: 'For whom are these?'

They said: '[In the] future, the Holy Blessed One will cause them to stand at the gates of Jerusalem.'

When he returned, [the student] found Rabbi Yoḥanan sitting and expounding Scripture.

He said to him: Rabbi, teach, and it is becoming for you to teach! Just as you said, so I saw!

He [Rabbi Yoḥanan] said to him: 'Worthless person! Had you not seen it, you would not have believed me? Sneer at the words of the Sages, do you?'

[Rabbi Yoḥanan] set his eyes upon him, and turned him into a pile of bones.

שנאמר ושמתי כדכד שמשתיך ושעריך לאבני אקדח וגו'.

לגלג עליו אותו תלמיד, אמר: השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן - כולי האי משכחינן?

לימים הפליגה ספינתו בים, חזינהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות,

אמר להו: הני למאן?

אמרי: עתיד הקדוש ברוך הוא להעמידן בשערי ירושלים.

כי הדר אשכחיה לרבי יוחנן דיתיב וקא דריש.

אמר ליה: רבי, דרוש ולך נאה לדרוש, כשם שאמרת כך ראיתי.

אמר לו: ריקה, אם לא ראית לא האמנת? מלגלג על דברי חכמים אתה!

יהב ביה עיניה, ועשאו גל של עצמות.

P'sikta d'Rav Kahana 18.4

Rabbi Yoḥanan was sitting and interpreting in the great synagogue of Sepphoris [saying]: [In the] future, the Holy Blessed One will make the east gate of the Temple and its two wickets of one pearl stone.

And there was there a certain sectarian sailor said: 'At this very time, we do not find [pearl stones] [the size of] the egg of a turtledove! And this [person] sits and says such a thing!'

When he [the sailor] sailed on the Great Sea, his boat sank and he descended to the lower depths, and he saw ministering angels chiseling, engraving, [and] carving, and he said to them: 'Who is this [for]?'

They said to him: 'This is the east gate of the Temple and its two wickets of one pearl stone.' Immediately, a miracle occurred for him, and he emerged from there in peace.

The following year, he [the sailor] came and found Rabbi Yoḥanan sitting and expounding on the same matter.

He said to him: 'Old man, old man, everything that you can tell, tell! [Everything that you can] praise, praise! For had my eyes not seen, I would not have believed.'

He [Rabbi Yoḥanan] said to him: 'If your eyes had not seen, you would not have believed what said in my discourse on Torah?'⁸

[Rabbi Yoḥanan] lifted his eyes and looked at him, and he was immediately turned⁹ into a pile of bones.

ר' יוחנן הוה יתיב ודריש גו כנישתא רבתה דציפורין, עתיד הק' /הקב"ה/ לעשות שער מזרחי של בית המקדש הוא ושני פשיפשו אבן אחת של מרגלית,

והוה תמן חד מינוי פרוש, א' אפי' כחדא ביעתא דשפנינא לית אנן משכחין, והדין יתיב ואמר הכדין,

עם שהוא מפרש בים הגדול שקעה ספינתו בים וירד לעימקי תהום וראה מלאכי השרת מסתתים בו, מגלפים בו, מסרגים בו, וא' להם מי הוא זה,

אמרו לו זה שער מזרחי של בית המקדש הוא ושני פשיפשו אבן אחת של מרגלית, מיד נעשה לו נס ויצא משם בשלום.

בשתא חוריתא אתא ואשכח לר' יוחנן יתיב ודריש בההוא עניינא,

א' ליה סבא סבא כל מה דאת יכיל למגלגלא גליג, למשבחה שבח, דאילולי דחמון עיני לא הוינא מהימן,

א' ליה ואילולי דחמון עינך לא הויתה מהימן למילייתא דמרת' באורייתא

תלא עינוי ואיסתכל ביה, ונעשה מיד גל של עצמות.

⁸ The reference to 'Torah' at the end of this line is absent in MS Parma (PRK, p. 298).

⁹ MS Tsfat says 'he turned him into a pile of bones' (ועשהו גל של עצמות) in the active like in the Babli (PRK, p. 298)

Babylonian Talmud, B'rachot 58a

Rav Sheshet was a blind man.

רב ששת סגי נהור הוה

Everyone was going to greet the king, and Rav Sheshet arose to go after them.

הוו קאזלי כולי עלמא לקבולי אפי מלכא וקם אזל
בהדיהו רב ששת

A certain heretic found him.

אשכחיה ההוא מינא

He said to him: pitchers go to the river, whither the frying pans?

אמר ליה: חצבי לנהרא, כגני לייא?

He said to him: come and see that I know more than you.

אמר ליה: תא חזי דידענא טפי מינך.

The first troop passed by [and] when they made a lot of noise the heretic said to him: The king has come.

חלף גונדא קמייתא, כי קא אושא אמר ליה ההוא
מינא: אתא מלכא.

Rav Sheshet said to him: He has not come.

אמר ליה רב ששת: לא קאתי.

The second troop passed by [and] when they made a lot of noise the heretic said to him: Now, the king is coming.

חלף גונדא תניינא, כי קא אושא אמר ליה ההוא מינא:
השתא קא אתי מלכא.

Rav Sheshet said to him: The king is not coming.

אמר ליה רב ששת: לא קא אתי מלכא.

The third [troop] passed, [and] when there was silence, Rav Sheshet said to him: Certainly the king is coming.

חליף תליתאי, כי קא שתקא אמר ליה רב ששת: ודאי
השתא אתי מלכא.

The heretic said to him: how do you know?

אמר ליה ההוא מינא: מנא לך הא?

He said to him: The Royalty of earth is like [looks like?] the royalty of heaven.

אמר ליה: דמלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא

As it is written: '[And he said:] go out and stand on the mountain, before the ETERNAL. And behold, the ETERNAL passed by, and a great strong wind tore apart [the] mountains and shattered [the] rocks before the ETERNAL. [But] the ETERNAL was not in the wind. And after the wind, an earthquake, [but] he was not in the earthquake. And after the earthquake, fire, but he was not in the fire. And after the fire, a still small voice' (1 Kings 19.11-13).

דכתיב צא ועמדת בהר לפני ה' והנה ה' עבר ורוח גדולה
וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני ה' לא ברוח ה'
ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא
באש ה' ואחר האש קול דממה דקה.

When the king came, Rav Sheshet began to bless him.

כי אתא מלכא, פתח רב ששת וקא מברך ליה.

The heretic said to him: One you cannot see, you are blessing him?

אמר ליה ההוא מינא: למאן דלא חזית ליה קא מברכת?

And what became of the heretic?

ומאי הוי עליה דההוא מינא?

And there are some who say: Rav Sheshet set his eyes upon him, and he was turned into a pile of bones.

איכא דאמרי: חברוהי כחלינהו לעיניה ואיכא דאמרי:
רב ששת נתן עיניו בו, ונעשה גל של עצמות.

Babylonian Talmud, Shabbat 30b

For thus Rabban Gamli'el¹⁰ was sitting and interpreting: In the future a woman will give birth every day.

As it is written: 'She conceives and gives birth together [i.e. at the same time]' (Jer. 31.7).

A certain student mocked him:

He said: There is nothing new under the sun! (Ecc. 1.9)

He [Rabban Gamli'e] said to him: Come, and I will show you an example in this world.

He went out and showed him a hen.

כי הא דיתיב רבן גמליאל וקא דריש: עתידה אשה שתלד בכל יום

שנאמר הרה ויולדת יחדיו.

ליגלג עליו אותו תלמיד

אמר: אין כל חדש תחת השמש!

אמר לו: בא ואראך דוגמתן בעולם הזה,

נפק אחוי ליה תרנגולת.

¹⁰ In a number of manuscript versions (MS Munich 95, MS Friedburg (Toronto), MS Vatican 127, and two Genizah fragments), the character in these stories is actually Rabbi Shimon ben Gamli'el.